

KINOLOŠKI SAVEZ U BOSNI I HERCEGOVINI

PRAVILNIK

**ISPIT PRIROĐENIH OSOBINA PASA
GLASNOG GONA NA DIVLJU SVINJU**

I

**ISPIT RADA PASA GLASNOG GONA
NA DIVLJU SVINJU U PRIHVATILIŠTU**

2023.

OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Odredbe ovog pravilnika važe za ispitivanje stvarne vrijednosti i lovne uporabljivosti čistokrvnih lovačkih pasa glasnog gonjenja na divlju svinju za cijelo područje Bosne i Hercegovine.

Svi psi iz FCI skupina III.,IV.,VI.,VIII mogu sudjelovati ukoliko po pravilima FCI-a polažu ispit u radu.

Članak 2.

Ispitivanje rada pasa na divlju svinju u prihvatilištu može organizirati kinološka udruga ili Kinološki klub – član jednog od tri kinološka Saveza u BiH (KSHB, BKS, KSRS) odnosno KSuBiH. Ispitivanje se može obavljati samo u prihvatilištu koji je licenciran od strane matičnog kinološkog Saveza. Povjerenstvo za licenciranje prihvatilišta mora na zahtjev organizatora pregledati prihvatilište u kojem se namjeravaju održavati priredbe te će im, ako zadovoljavaju tehničke uvjete utvrđene ovim pravilnikom, izdati licencu za održavanje navedenih priredbi. Licenca matičnog kinološkog Saveza za održavanje priredbi u prihvatilištu traje do opoziva, ako prihvatilište posjeduje minimalne tehničke uvjete određene pravilnikom. Ako bi se uvjeti promijenili, licencu je potrebno obnoviti.

Članak 3.

Teren gdje se vrši, održava ispitivanje pasa u radu na divlju svinju mora biti pravilno i dovoljno sigurno ograđen ogradom visine oko 2 m, i najmanje veličine 120 x 120 ili 150 x 150 m. Sam teren u ograđenom prostoru mora biti obrastao barem 3/4 nižim šumskim podrastom u kojem inače obitavaju divlje svinje. Preporuča se visina podrasta od 1,5 do 2 m. Teren treba biti ispresijecan s četiri prosjeke od čeke u pravcima prema ogradi, a po potrebi i šljukarama. U prihvatilištu mora biti kaljužište ili potok s vodom gdje se divlje svinje mogu osvežiti, a koje mora biti vidljivo s čeke.

Članak 4.

U sredini prihvatilišta, odnosno na najpreglednijem mjestu mora biti postavljena jedna čvrsta i stabilna čeka visine 4 – 5 m s dvije etaže. Gornja etaža mora biti sa slobodnim prostorom oko 2 x 2 m za 6 osoba. U donjoj etaži visine oko 1 m od zemlje slobodni prostor mora biti oko 2,5 x 2,5 m sa suprotno postavljenim ulazom i izlazom, glede intervencije manipulanta na divlju svinju.

Članak 5.

Na proširenim ispitima uz ograđeni prostor ili dalje, potreban je teren za ispitivanje na krvnom tragu, ponašanje na pucanj te odloživost. Teren od prihvatilišta mora biti udaljen najmanje 500 m.

DUŽNOSTI ORGANIZATORA

Članak 6.

Organizator ispita, natjecanja treba imati licencirano prihvatilište, te dvije žive divlje svinje od 60 do 100 kg u dobroj kondiciji, a za prošireni ispit i jednu mrtvu divlju svinju, otprilike 20 – 40 kg, te krv divlje svinje za postavljanje krvnog traga.

Članak 7.

Za vrijeme ispitivanja pasa u radu na divlju svinju u prihvatilištu može biti samo jedna živa divlja svinja, a druga u pričuvu da se može za vrijeme ispita zamijeniti, ako bi došlo do premorenosti jedne divlje svinje.

Članak 8.

Kinološke udruge koje žele organizirati ispitivanje pasa na divlju svinju u prihvatilištu dužne su svoj plan provedbe tih priredbi za iduću godinu dostaviti matičnom Savezu u roku koji on odredi, radi njihovog odobravanja sukladno s Pravilnikom o stručnom radu KSuBiH. Plan mora sadržavati točan datum, mjesto održavanja i vrstu priredbe. Za državne i međunarodne priredbe prijedlog daje matični Savez uz odobrenje KSuBiH.

Članak 9.

Organizator ispitivanja rada pasa na divlju svinju u prihvatilištu dužan je:

Prijaviti manifestaciju matičnom Savezu i pribaviti odobrenje odbora za kadrove i priredbe.

Najmanje mjesec dana ranije objaviti koju vrstu priredbe organizira i koje kandidature i titule dodjeljuje, a kalendar manifestacija se usvaja krajem godine za iduću godinu.

Dostaviti datum, mjesto i vrijeme održavanja priredbe.

Dostaviti koje pasmine mogu sudjelovati.

Odrediti najveći broj pasa koji će biti primljen.

Odrediti krajnji datum za podnošenje prijave.

Odrediti visinu naknade (kotizacije) za sudjelovanje.

Organizirati veterinarsku, zdravstvenu i redarsku službu.

Navesti uvjete za smještaj sudionika.

Objaviti listu predviđenih sudaca.

Članak 10.

Organizator priredbe zadržava pravo pravodobnog otkazivanja ispita i to najmanje 5 dana ranije. O tome će obavijestiti prijavljene natjecatelje i suce, a novac za sudjelovanje vratiti uplatitelju. Ako priredbu otkaže kasnije, a neki natjecatelji ili suci dođu, organizator je dužan nadoknaditi im nastale troškove. Organizator također zadržava pravo izmjene sudaca.

UVJETI SUDJELOVANJA NA ISPITIMA RADA PASA GLASNOG GONA NA DIVLJU SVINJU U PRIHVATILIŠTU

Članak 11.

Prije održavanja ispita posebice se treba pridržavati sljedećeg:

a) Na ispitima rada pasa na divlju svinju u prihvatilištu mogu sudjelovati psi upisani u rodovnu knjigu KSuBiH i rodovne knjige stranih kinoloških organizacija koje priznaje FCI i koji imaju pozitivnu ocjenu za oblik.

Uz gore navedeno za sudjelovanje na državnim ispitima potreban je I.P.O., osim za autohtone BiH goniče koji mogu pristupiti i s ispitom na divlju svinju lokalnog karaktera.

b) Vlasnik ili vodič psa na vrijeme podnosi prijavu organizatoru. U njoj mora biti navedeno: ime psa i broj, pasmina, spol, datum štenjenja, zatim ime i prezime i adresa vlasnika i vodiča, datum i potpis vlasnika i vodiča.

c) Sudionici podnose pismenu prijavu za svoje pse u roku koji odredi organizator, a prilažu i dokaz o uplaćenju naknadi za sudjelovanje.

d) Ni jedna prijava neće biti primljena poslije određenog roka.

e) Za državne i međunarodne ispite organizator je dužan izraditi katalog.

f) Strani državljani sudionici natjecanja prijavljuju se na vrijeme, a uplatu obavljaju po dolasku.

g) Na ispitima je moguće i ekipno natjecanje sukladno pravilniku o ekipnom natjecanju.

h) Poslije zaključenog prijavljivanja za ispite ne može biti prihvaćena nikakva izmjena ili zamjena prijavljenog psa sa neprijavljenim psom.

i) Odjava na ispitima prihvaća se najmanje 5 dana prije natjecanja i tada se vraća uplaćeni iznos. Jedino kuje koje se tjeraju u vrijeme natjecanja, smatrati pravodobno odjavljenima, dakle ne mogu sudjelovati u natjecanju.

j) BiH autohtone pasmine mogu se koristiti u uzgoju s ispitom u radu na divlju svinju u prihvatilištu bezprethodno položenog IPO-a.

Članak 12.

Ne mogu se prijaviti psi oboljeli od zaraznih bolesti, kuje koje se tjeraju, niti psi vlasnika ili vodiča isključenih iz kinoloških organizacija ili vodiča kojima je izrečena zabrana sudjelovanja na kinološkim priredbama.

Članak 13.

Redoslijed ispitivanja pojedinih pasa određuje se ždrijebanjem prije početka ispita. Prozivanje pri ždrijebanju vrši se prema redoslijedu prispjeća prijava.

Članak 14.

Vodič pasa mora imati navršениh 18 godina života i biti član jednog od tri kinološka Saveza u BiH odnosno KSuBiH. Vodiči sa psima moraju biti na mjestu u vrijeme određeno za sastanak i za početak rada, te čekati svoj red do kraja ispita, prisustvovati dodjeli nagrada, odnosno preuzeti rodovnicu s upisanom ocjenom. Vodič je dužan prilikom ulaska u prihvatilište voditi psa do čeke, predstaviti sebe i psa te upoznati suce na ponašanje psa prilikom odvajanja od divlje svinje. Vodič mora biti lovački odjeven. Vodič psa može biti vlasnik ili neka druga osoba. Izmjena vodiča psa tijekom ispita nije dozvoljena.

Članak 15.

Prisutnim vodičima i gledateljima dozvoljava se da s vanjske strane prihvatilišta, na mjestima koja su za to određena, u miru i tišini gledaju rad pojedinog psa u prihvatilištu. Vodiči koji čekaju redoslijed nastupa sa svojim psima moraju biti udaljeni od prihvatilišta koliko to organizator odredi. Svi nazočni gledatelji ne smiju vikati, bodriti ili na bilo koji drugi način remetiti rad psa u prihvatilištu. Sudac ima pravo uz pomoć redarske službe odstraniti svakog takvog ili prekinuti ispit.

Članak 16.

Vodičima i gledateljima nije dozvoljeno prisustvovanje na terenu gdje se obavlja ispit na krvnom tragu, već samo vodiču kojeg prema redoslijedu nastupa vodi pomoćnik voditelja ispita.

Članak 17.

Vodič ima pravo odustati od natjecanja bez obrazloženja svog postupka, ali mora to najaviti voditelju ispita koji to priopćava sucima. Vodič tim postupkom gubi stečena prava, odnosno povrat naknade.

Članak 18.

Na sudačke odluke prigovor se može podnijeti uz kauciju, vrijednost kaucije je jednaka dvostrukoj cijeni prijavnine i to samo na one povrede koje nisu u skladu s pravilnikom i to za vrijeme trajanja priredbe, a najkasnije u roku od pola sata od završetka ocjenjivanja zadnjeg psa. Prigovor se daje voditelju ispita koji zajedno s delegatom KS i sucima razmatra prigovor, a delegat donosi rješenje. U slučaju neosnovanih prigovora kaucija pripada organizatoru. Kaucija se vraća ako se prigovor prihvati. Na ocjenu koja se dodijeli psu nije moguć priziv.

Članak 19.

Kao rješenje prigovora (žalbe) sud donosi :

- opoziv ispitnog rezultata
- ponavljanje ispitnih disciplina
- odbijanje prigovora.

II STRUČNI DIO

VRSTE ISPITA

Članak 20.

Na ispitima u radu na divlju svinju ispituje se:

1. Rad na divlju svinju u prihvatilištu
2. Prošireni rad (ispit) na divlju svinju u prihvatilištu s krvnim tragom

Ispiti u radu na divlju svinju mogu biti:

1. Lokalni a) IPO na divlju svinju
 b) Ispit u radu (bez dodjele kandidatura)
2. Državni a) prošireni rad
 b) bez proširenog rada
3. Međunarodni a) prošireni rad
 b) bez proširenog rada

VODITELJ ISPITA

Članak 21.

Organizacija koja organizira ispitivanje rada pasa na divlju svinju u prihvatilištu određuje voditelja ispita, njegove pomoćnike ili službene pucače. Voditelj ispita u pravilu mora biti ispitani i iskusni vodič. Organizator zajedno s voditeljem ispita ima punu odgovornost za uredno provođenje ispita. Voditelj ispita potpisuje zbirni izvještaj o održanoj priredbi i prima eventualne žalbe i prigovore predviđene Člankom 18. ovog pravilnika.

KINOLOŠKI SUCI

Članak 22.

Suce za rad na ispitivanju rada pasa na divlju svinju u prihvatilištu odobrava povjerenstvo za kadrove i priredbe matičnog Saveza, a na prijedlog organizatora. Imenovanje se odnosi kako za ispit u radu tako i za ispit u radu na proširenom ispitu rada.

Članak 23.

Ispitivanje rada pasa na divlju svinju u prihvatilištu na svim priredbama ocjenjuju dva suca, dok na ispitima međunarodnog značenja rad ocjenjuju 3 suca. Iz najmanje jedne kinološke organizacije i iz inozemstva u skladu s pravilnikom o stručnom radu KSuBiH. Na ispitima se može ocijeniti najviše 20 pasa, a na proširenim ispitima najviše 15 pasa u jednom danu. Na proširenim ispitima rad na krvnom tragu ispituje sudac s položenim ispitom za rad pasa na krvnom tragu.

Članak 24.

Organizator ispita dužan je sucima nadoknaditi troškove kao i naknadu za njihov rad prema Pravilniku KSuBiH. U troškove se uračunavaju:

- a) troškovi prijevoza
- b) noćenje
- c) dnevnice i taksa za rad sudaca.

Sudcu nije dopušteno sudjelovati u radu neke priredbe bez naplate troškova.

Svaku ocjenu sudaca i donošenje ocjene za svaku pojedinu disciplinu treba javno obznaniti vodiču pored čeke odmah po završetku ispita.

Članak 25.

Sudac ne smije ocjenjivati:

- a) pse u njegovu vlasništvu
- b) pse koji su se u posljednjih šest mjeseci prije ocjenjivanja nalazili u njegovu vlasništvu
- c) pse iz njegove uzgajačnice koji nisu njegovo vlasništvo najmanje šest mjeseci.

PRIPRAVNICI ZA SUCA ZA RAD

Članak 26.

Pripravnik za suca za rad stažira na ispitima sukladno odobrenju Povjerenstva za kadrove. Pripravnik se treba za vrijeme i nakon ispita najstriktnije suzdržavati od samog komentara o tijeku ispita. On nema pravo vodičima pasa davati upute, osim ako to od njega neki od sudaca zatraži.

SIGURNOSNE ODREDBE

Članak 27.

Organizator je dužan osigurati dvojicu spretnih i odvažnih manipulanata za rad s divljom svinjom. Isti moraju imati drvene raklje dužine oko 1 m kako bi na zahtjev suca u određenom trenutku odvojili divlju svinju od psa, odnosno kako bi omogućili vodiču da odvoji psa od divlje svinje.

Članak 28.

Na svim ispitima u radu pasa na divlju svinju u prihvatilištu, na visokoj čeki na gornjoj etaži može biti najviše šest osoba (tri suca, dva pripravnika i delegat), a na donjoj etaži voditelj ispita, vodič i dva manipulant. Ostalim je osobama zabranjeno fizičko nazočenje. Primjena ovog članka daje sucima pravo na prekid ispita.

OCJENJIVANJE

Članak 29.

Postignuti se rezultati ocjenjuju sljedećim ocjenama:

- 5 = odličan,
- 4 = vrlo dobar,
- 3 = dobar,
- 2 = dovoljan,
- 1 = nedovoljan.

Svaka disciplina može se ocjeniti i s polovičnom ocjenom.

Množenjem ocjena s navedenim faktorima dobiva se vrijednost rezultata u svakoj pojedinoj disciplini i konačno ukupan broj bodova.

Članak 30.

Suci su dužni savjesno i realno u skladu s ovim pravilnikom ocjenjivati, međusobno usklađivati ocjenu u svakoj disciplini, korektno se ponašati prema natjecateljima, ne dozvoliti polemike glede ocjenjivanja, jer o ocjenama odlučuju isključivo suci.

Članak 31.

Ocjenske liste moraju se obavezno ispunjavati u tri primjerka, a suci mogu usmeno upoznati vodiče s postignutom ocjenom za svaku disciplinu, nakon čega natjecatelj nema pravo prigovora, a može tražiti pojašnjenje za pojedinu disciplinu. Ocjenske liste potpisuju svi suci i voditelj ispita.

Članak 32.

Prema osvojenom broju bodova psima se dodjeljuju nagradni razredi (I., II., III.) te utemeljene počasne nagrade i kandidature. Postoji li veći broj pasa u istom nagradnom razredu, rangiranje se vrši prema bodovima, a evidentira po abecednom redu. Ako se na taj način ne dobije nikakva razlika, prednost će imati pas koji ima bolju ocjenu iz discipline ustrajnost u radu, zatim starost u korist mlađeg psa, te ženka ima prednost pred mužjacom.

Članak 33.

Za postignute uspjehe na ispitima predviđene su titule ili priznanja, odnosno počasni nazivi samo za pse koji su plasirani u I. nagradni razred.

LOKALNI ISPIT	DRŽAVNI ISPIT	MEĐUNARODNI ISPIT
1. MJESTO - PRVAK ŽUPANIJE/KANTONA	1. MJESTO CACT - BiH	1. MJESTO CACIT
2. MJESTO - PRVAK GRADA	2. MJESTO R.CACT - BiH	2. MJESTO R.CACIT
3. MJESTO - PRVAK LOVIŠTA ILI PRIHVATILIŠTA		

Titule se dodjeljuju u svakoj grupi (III., IV., VI., VIII.) ako su psi osvojili I. nagradni razred. Počasni nazivi dodjeljuju se psima i u drugom nagradnom razredu, ali samo na lokalnim ispitima. Svi postignuti rezultati na ispitima u radu pasa na divlju svinju u prihvatilištu unose se u izložbeno radnu knjižicu uz upis bodova i značaja odnosno titule.

Za pristupanje pasa lokalnim, državnim (CACT), međunarodnim (CACIT) ispitima potrebno je prije položiti IPO (ispit prirođenih osobina), te pristupiti na ispit sa kandidaturom CACT. Potrebno je položiti državni ispit kako bi pristupili na međunarodni ispit sa kandidaturom CACIT (Sljedivost od manjeg prema većem).

Na ispitima lokalnog karaktera se u rodovnicu i izložbenu radnu knjižicu upisuju osvojeni bodovi i nagradni razred ali se ne dodjeljuju kandidature CACT i CACIT.

ISPITNE DISCIPLINE I FAKTORI

Članak 34.

Ispitivanje rada pasa u prihvatilištu traje do 16 minuta, osim ako suci ne odluče drugačije (vrhunska oštrina, nezainteresiranost psa, nepretraživanje terena ili neodvajanje psa od vodiča). Ako pas ne pronađe divlju svinju u roku od 6 minuta, automatski se diskvalificira. Na IPO vrijeme oblažavanja (iz discipline ustrajnost u radu) je 5 minuta.

R.br.	DISCIPLINE	FAKTOR	
1.	PONAŠANJE NA PUCANJ	VEZAN	2
		NEVEZAN	3
2.	NAČIN TRAŽENJA I PRETRAŽIVANJA TERENA	8	
3.	KVALITET NJUHA - NOSA	8	
4.	GLAS KOD DIVLJE SVINJE NA MJESTU	4	
5.	OŠTRINA NA DIVLJU SVINJU	6	
6.	USTRAJNOST NAPADANJA NA DIVLJU SVINJU	9	
7.	GLAS U GONJENJU	SLJEDOGLASAN	4
		VIDOGLASAN	2
8.	POSLUŠNOST I VODLJIVOST	2	

R.br.	PROŠIRENI ISPIT NA KRVNOM TRAGU	FAKTOR
1.	RAD NA KRVNOM TRAGU	6
2.	OBLAJAVANJE	4
3.	POKAZIVANJE	4

Sve discipline ocjenjuju se ocjenama 1 - 5, s mogućnošću polovične ocjene. Ukupan zbroj bodova podisciplinama daje sveukupan broj bodova koje je pas postigao, a dijeli se na razrede:

a) rad u prihvatilištu	b) prošireni ispit (rad na krvnom tragu)
I nagradni razred 171 – 220	I nagradni razred 221 – 270
II nagradni razred 131 – 170	II nagradni razred 181 – 220
III nagradni razred 80 – 130	III nagradni razred 131 – 180

Članak 35.

Ovaj se pravilnik može primjenjivati sukladno Pravilniku o radu pasa goniča i drugim Pravilnicima za ispitivanje i ocjenjivanje rada goniča koje priznaje FCI uz prethodnu suglasnost KSuBiH. Psima koji su uspješno položili ispit rada pasa na divlju svinju u prihvatilištu ispit se priznaje i izdaje se certifikat o položenom ispit.

Članak 36.

U cilju ujednačavanja kriterija uz ovaj pravilnik se donose upute za ocjenjivanje rada pasa goniča na divlju svinju u prihvatilištu koja su njegov sastavni dio i obavezno se moraju primjenjivati.

Članak 37.

Ovaj Pravilnik za ispitivanje i ocjenjivanje rada pasa na divlju svinju u prihvatilištu stupa na snagu od

_____.

UPUTE ZA OCJENJIVANJE RADA PASA GLASNOG GONA NA DIVLJU SVINJU U PRIHVATILIŠTU

Prije ulaska prvog natjecatelja manipulani moraju protjerati divljač po cijelom prihvatilištu kako bi divljač ostavila svježi trag, a obaveza sudaca je pratiti kretanje divljači kako bi mogli donositi ispravne odluke kod ocjenjivanja discipline nos.

PONAŠANJE NA PUCANJ

Provjera ponašanja na pucanj vrši se prije natjecanja u prihvatilištu. Za provjeru ove discipline može se koristiti lovačka puška neolučenih cijevi ili startni pištolj kalibra minimalno 9mm. Udaljenost pucača od pasa mora biti 30-50 metara.

Kod ove discipline nastoji se utvrditi postoji li kod psa strah od pucnja. Jer pas koji se plaši pucnja isključuje se s ispita, a s obzirom na tu negativnu osobinu takav pas se ne može koristiti u lovu. Budući da ovaj tip ispita ima i natjecateljski karakter utvrđuje se i stupanj obučenosti psa za ocjenjivanje ove discipline. Kod ove discipline psi se ispituju u jednoj od dvije poddiscipline, a to su: vezan i nevezan (odloživ pas). Nevezani odloživi psi ocjenjuju se s više bodova u odnosu na vezane pse.

Vežan

Postupak ispitivanja pasa koji se ispituju vezani je sljedeći:

Vodići dovedu pse na povodcu do mjesta predviđenog za vezanje pasa te ih tu privežu i ostavljaju u ležećem/sjedećem/stojećem položaju nakon čega se udaljavaju iz vidokruga pasa u nekakav zaklon. Sudac daje znak pucaču da ispali jedan hitac te nakon 30 sekundi i drugi hitac, zatim sačeka se 30 sekundi te sudac daje znak vodičima da idu po pse.

Tijekom ispitivanja hitaca sudci promatraju ponašanje pasa te na osnovu istog donose odgovarajuću ocjenu.

Odličan (5) dobiva pas koji nakon pucnjeva ostaje miran u istom položaju u kojem je i ostavljen te s interesom prati pucanj (bez lajanja i natezanja povodnika.)

Vrlo dobar (4) dobiva pas koji nakon pucnjeva promjeni položaj u odnosu na onaj u kojem ga je vodič ostavio, ustane okrene se lijevo/desno ili samo par puta zalaje.

Dobar (3) dobiva pas koji nakon pucnjeva mijenja položaje i puno laje iz strasti.

Dovoljan (2) dobiva pas koji nakon pucnjeva je na granici jače nelagode od pucnja, prostora, ostalih pasa i ljudi.

Nedovoljan (1) dobiva pas koji se evidentno boji pucnja te se otima i pokušava pobjeći. Psi ocjenjeni ovom ocjenom isključuju se iz daljnje natjecanja.

Nevezan

Postupak ispitivanja kod nevezanih pasa provodi se na sljedeći način:

vodič dovodi psa na povodcu do mjesta na kojem će ga odložiti, te ga odlaže (nebitan položaj leži/sjedi/stoji) i sa psa skida povodac i ogrlicu, jer prilikom ispitivanja nevezanih pasa oni na sebi ne mogu imati ogrlice ili bilo kakva priručna ili elektronska pomagala, niti neki predmet od vodiča. Nakon što odloži psa vodič odlazi izvan vidokruga psa u nekakav zaklon. Nakon što je vodič otišao u zaklon, sudac mjeri jednu minutu te daje znak pucaču za prvi hitac. Poslije prvog hitca mjeri se jedna minuta te se ispaljuje drugi hitac, nakon toga mjeri se još jedna minuta te zatim sudac daje znak vodiču da dođe do psa. Suci promatraju i ocjenjuju psa od trenutka kada je vodič otišao od psa pa sve dok ne dođe natrag po psa.

Odličan (5) dobiva pas koji nakon odlaska vodiča od njega, pucnjeva i dolaska vodiča natrag do psa ostane u onom položaju u kojem ga je vodič odložio ili samo pogledom prati pucnjeve.

Vrlo dobar (4) dobiva pas koji nakon odlaska vodiča od njega pucnjeva i dolaska vodiča natrag do psa promjeni položaj u odnosu na položaj u kojem ga je vodič odložio (iz ležećeg u sjedeći, iz sjedećeg u stojeći, iz ležećeg u stojeći i obrnuto) ali se ne okreće lijevo/desno niti se pomakne s mjesta s kojeg je odložen.

Dobar (3) dobiva pas koji nakon odlaska vodiča od njega, pucnjeva i dolaska vodiča natrag do psa promjeni položaj iz ležećeg ili sjedećeg u stojeći i okreće se tijelom lijevo/desno ali ne napusti mjesto s kojeg je odložen.

Dovoljan (2) dobiva pas koji nakon odlaska vodiča od njega, pucnjeva i dolaska vodiča natrag do psa znatno promjeni položaj, ustaje, okreće se, udalji se od mjesta na kojem je odložen do dva metra.

Nedovoljan (1) dobiva pas koji nakon odlaska vodiča od njega, pucnjeva i dolaska vodiča natrag do psa napusti mjesto na kojem je odložen dalje od dva metra. Pas koji je ocjenjen nedovoljnim isključuje se s ispita.

NAČIN TRAŽENJA I PRETRAŽIVANJA TERENA

Vodič sa psom na povodniku dolazi do čeke, predstavlja sucima sebe i psa, te na znak suca pušta psa da pretražuje prihvatilište. Vodiču je dozvoljeno udaljavanje od čeke oko 10 m po sve četiri prosjeke, te bodrenje psa glasom u trenutku puštanja. Nakon toga vodič se penje na prvu etažu čeke i nema više kontakta sa psom, čak ni ako pas učini prekid u oblagavanju i dođe pod čeku.

Od psa se traži da nakon puštanja strastveno, energično i s voljom odlazi u pretragu terena te s visokim ili niskim nosom osjeti i prihvati trag, razlikujući stare tragove od svježih koje strastveno prihvaća i slijedi do pronalaska divlje svinje. Svako odstupanje od gore navedenog idealnog ponašanja umanjit će ocjenu razmjerno težini odstupanja.

Na ispitu lokalnog karaktera suci mogu uz prethodni dogovor produžiti vrijeme traženja do 10 minuta.

Odličan (5) dobiva pas koji po puštanju odmah uđe u revir i temperamentno pretražuje sve revire prihvatilišta. **Vrlo dobar (4)** dobiva pas koji se po puštanju najprije kreće (i zadržava) po prosjekama a zatim uđe u revir i nastavi pretraživati prihvatilište.

Dobar (3) dobiva pas koji se po puštanju dugo kreće po prosjekama te na trenutke zalazi u revire.

Dovoljan (2) dobiva pas koji pred istek vremena od 3 minute uđe u revir i pretražuje sve dijelove prihvatilišta do kraja vremena predviđenog za pretraživanje bez strasti i volje za traženjem.

Nedovoljan (1) dobiva pas koji 3 minute nakon puštanja ne odlazi u pretragu, ne pronade divlju svinju u prvih 6 minuta ili odustane od pretraživanja terena i tri puta se vraća vodiču, te ne želi ponovo pretraživati, ocijenit će se ocjenom 1 i isključiti iz daljnjeg natjecanja.

KVALITETA NJUHA – NOSA

Kvaliteta njuha – nosa ocjenjuje se paralelno s prethodnom disciplinom dok pas pretražuje teren. Brzo i točno pronalaženje divlje svinje omogućava visokokvalitetan nos i njuh. Pas koji odmah prihvati najsvježiji trag te ga sigurno izradi do divlje svinje (bez gubljenja i prelaska na starije tragove) dobiva najveću ocjenu, bez obzira na vrijeme pronalaženja (ali u okviru prvih 6 minuta).

Svako odstupanje od gore navedenog idealnog ponašanja umanjit će ocjenu razmjerno težini odstupanja.

Odličan (5) dobiva pas koji pronade najsvježiji trag, strasno ga prihvati te bez silaženja s njega i prelaženja na starije tragove točno ga izradi do divlje svinje

Vrlo dobar (4) dobiva pas koji pronade najsvježiji trag, strasno ga prihvati i izradi do divlje svinje, ali ne u potpunosti glatko i sigurno zbog silaska s traga i ponovnog vraćanja natrag.

Dobar (3) dobiva pas koji pronade najsvježiji trag, prihvati ga i izradi do divlje svinje, ali s poteškoćama zbog češćih silaženja s traga.

Dovoljan (2) dobiva pas koji evidentno prijeđe preko najsvježijeg traga, ne registrira ga, niti ga prihvati ali u nastavku pretraživanja naiđe na divlju svinju i na takav način je pronade.

Nedovoljan (1) dobiva pas koji apsolutno ne prihvaća tragove i ne pronade divlju svinju u okviru od 6 minuta. Ova ocjena psa isključuje s ispita.

GLAS KOD DIVLJE SVINJE NA MJESTU

Kad pas pronade divlju svinju, treba dati glas na mjestu. Glas na mjestu treba biti intenzivan i zvonak, odnosno prodoran, svojstven za pasminu. Na glas u mjestu može utjecati položaj divlje svinje, odnosno je li stoji i brani se ili leži, kao i je li u gustišu ili rjeđem dijelu prihvatilišta. Pas s intenzivnim i prodornim glasom u cijelom turnusu dobiva najveći broj bodova.

Svako odstupanje od gore navedenog idealnog ponašanja umanjit će ocjenu razmjerno težini odstupanja.

Odličan (5) dobiva pas koji divlju svinju tijekom cijelog turnusa oblagava kvalitetnim glasom dobrog intenziteta.

Vrlo dobar (4) dobiva pas koji divlju svinju tijekom cijelog turnusa oblagava kvalitetnim glasom ali slabijeg intenziteta kao i pas koji oblagava glasom nešto lošije kvalitete, ali dobrog intenziteta.

Dobar (3) dobiva pas koji divlju svinju tijekom cijelog turnusa oblagava glasom slabe kvalitete i slabog intenziteta.

Dovoljan (2) dobiva pas koji divlju svinju tijekom cijelog turnusa oblajava glasom vrlo slabe kvalitete i vrlo slabog intenziteta.
Nedovoljan (1) dobiva pas koji kod divlje svinje reži ili uopće ne pušta glas. Ova ocjena psa isključuje s ispita.

OŠTRINA NA DIVLJU SVINJU

U ovoj disciplini valja ocijeniti oštrinu, ustrajnost i opreznost u odnosu na preoštro i neopreznog psa koji bezglavo napada, jer takvi psi najčešće stradavaju u lovu. Pas koji oštro, oprezno, učestalim napadima sa zadnje strane pokrene divlju svinju ocjenjuje se najvećom ocjenom.

Svako odstupanje od gore navedenog idealnog ponašanja umanjit će ocjenu razmjerno težini odstupanja.

Odličan (5) dobiva pas koji divlju svinju oštrinom i intenzivnim lajanjem sa stražnje strane isprovocira i pokrene s mjesta, te neprestalno tokom turnusa proganja.

Vrlo dobar (4) dobiva pas koji divlju svinju oštrinom i intenzivnim lajanjem oko nje pokušava isprovocirati i pokrenuti, ali je ipak ne pokrene.

Dobar (3) dobiva pas koji divlju svinju oblajava s udaljenosti 5-10 metara bez pokušaja da je pokrene.

Dovoljan (2) dobiva pas koji divlju svinju oblajava s udaljenosti veće od 10 metara bez pokušaja da je pokrene.

Nedovoljan (1) dobiva pas koji divlju svinju napadne bezglavo i preoštro te s njom ostvari kontakt i u nastavku ostane u kontaktu bez puštanja glasa. Ova ocjena psa isključuje s ispita.

USTRAJNOST NAPADANJA NA DIVLJU SVINJU

Kada pas pronade divlju svinju, treba oblajavati 5 minuta na IPO ili 10 minuta na ispitu rada, bez obzira u kojoj minuti ju je pronašao.

Kod ocjenjivanja ustrajnosti treba voditi računa o intenzitetu lajanja i o odustajanju (napuštanju) od istog. Prekid u lajanju se smatra kada pas ne laje više od 30 sekundi. Pas koji intenzivno laje bez odustajanja ocjenjuje se ocjenom odličan (5), jedan prekid duži od 30 sekundi, kao i više prekida 15-20 sekundi smanjuje ocjenu na vrlo dobar (4), a dva prekida na ocjenu dobar (3). Pas koji u turnusu napravi dva prekida duža od 30 sekundi i jedan prekid od 15-20 sekundi dobiva ocjenu dovoljan (2). Pas koji u turnusu napravi tri prekida duža od 30 sekundi ili jedan prekid duži od 2 minute dobiva ocjenu nedovoljan (1). Ova ocjena isključuje psa s ispita.

GLAS U GONJENJU

Pas kod gonjenja divlje svinje mora štekati. Štekanje može biti gušće i rjeđe, ali mora biti neprekidno. Cijeni se osobito čist i zvonak glas. Dobar gonič mora biti sljedoglasan. **Sljedoglasan** je onaj pas koji štekćući prati trag divlje svinje, a da je istodobno ne vidi. Psu koji glasno javlja svježi trag i prati isti do divlje svinje upisuje se sljedoglasnost, a isto kao i psu koji pokrene divlju svinju te ju glasno goni, a da mu onanije u vidokrugu. Psu koji je prihvatio najsvježiji trag i počeo ga glasno slijediti te nakon nekog vremena napustio taj trag i u nastavku pretraživanja naiđe na divlju svinju i na taj način je pronade ne priznaje se sljedoglasnost. Na ocjenu iz ove discipline utječe dužina traga kojim pas goni divlju svinju, kvaliteta i tipičnost glasa kojim pas goni i intenzitet glasanja. Uzevši u obzir sva tri spomenuta elementa donosi se ocjena iz sljedoglasnosti.

Vidoglasan je onaj pas koji u turnusu pokrene divlju svinju i glasno je goni dok mu je ona u vidokrugu (samo dok je vidi). Psu koji tijekom pretraživanja ne pusti glas na najsvježijem tragu, a u turnusu ne pokrene divlju svinju i ne goni je te nema elemenata za davanje ocjene iz sljedoglasnosti ili vidoglasnosti biti će upisana ocjena dobar (3) vidoglasan.

Psa koji uopće ne daje glas kod gonjenja treba isključiti i predložiti zabranu parenja.

POSLUŠNOST I VODLJIVOST

Ovu disciplinu sudac ocjenjuje od ulaska vodiča i psa u prihvatilište pa do završetka svih disciplina. Posebno se vrednuje kako pas na poziv ili znak vodiča napušta divlju svinju.

Pas kojeg vodič opozove pod čeku ocjenjuje se ocjenom odličan (5).

Psa kojeg se opozove dalje od čeke, ali na glavnim prosjekama ocjenjuje se ocjenom vrlo dobar (4).

Psa kojeg vodič sam uhvati u tabli ocjenjuje se ocjenom dobar (3).

A pas kojeg vodič uhvati uz pomoć manipulanata ocjenjuje se ocjenom dovoljan (2).

Po završetku turnusa vodič ima 3 minute da opozove i uhvati psa na jedan od gore opisanih načina. Ukoliko to ne uspije suci šalju manipulanata da pomognu uhvatiti psa.

Pas koji se ne odaziva na poziv vodiča te se ne da uhvatiti ni uz pomoć manipulanata duže od 10 minuta ocjenjuje se ocjenom nedovoljan (1) i isključuje s ispita.

PROŠIRENI RAD (ISPIT) NA DIVLJU SVINJU S KRVNIM TRAGOM

RAD NA KRVNOM TRAGU

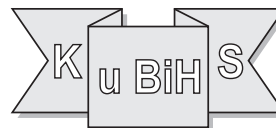
Disciplina – rad na krvnom tragu ispituje se kao i ostali krvni tragovi kod svih lovačkih pasa. Jedino obavezno je korištenje isključivo krvi divlje svinje. Rad na krvnom tragu mora znati svaki gonič ili pas koji se ispituje u ovoj disciplini. Mora znati slijediti ranjenu divljač po tragovima krvi i pronaći je iako je proteklo više sati vremena ranjavanja. Rad na krvnom tragu se u pravilu ispituje umjetnom krvnom tragu, a krv za polaganje krvnog traga priprema voditelj ispita u dogovoru sa sucima. Postavljanje krvnog traga vrši se pod nadzorom, a na kraju krvnog traga postavlja se mrtva divlja svinja. Rad psa promatrat će sudac koji mora biti sakriven tako da ga pas ne primjeti. Svaki pas ispituje se na posebnom krvnom tragu, a isti se postavlja uvečer, a ispitivanje se vrši ujutro. Krvni tragovi postavljaju se u dužini oko 300 koraka, te moraju imati dva zavoja. Vodič dovodi psa na početak krvnog traga i zapovijeda sa zapovjedi na koju je pas naučen da slijedi krv, a pas slijedi trag do mrtve divljači. U toku sljeđenja krvnog traga vodič može bodriti psa na traženje. Ako pas krene s krvnog traga, može se ispitivanje ponoviti od mjesta gdje je paskrenuo s traga, ali se ocjena umanjuje, ne uzima se kao greška ako pas nailazi na svježe tragove divljači koja je prešla preko krvnog traga, ali se nakon nekoliko metara mora vratiti i dalje slijediti krvni trag. Pas se smije odvezati samo kada dođe na oko 50 koraka pred mrtvu divljač. Divlja svinja koja je položena na kraju krvnog traga ne smije biti pokvarena niti smrznuta, utroba mora biti zašivena, pas koji izradi krvni trag bez skretanja ocjenjuje se najvećom ocjenom. Svako odstupanje od gore navedenog idealnog ponašanja umanjit će ocjenu srazmjerno težini odstupanja.

Ocjenom **odličan** ocjenjuje se onaj pas koji izradi krvni trag uz najviše 2 skretanja sa traga ali uz uvjet da se sam ispravio i ponovno vratio natrag, ocjenu **vrlo dobar** dobit će onaj pas koji je 2 puta skrenuo s traga, a od toga jednom se sam ispravio, a jednom je bilo potrebno da ga ispravi vodič. Ocjenu **dobar** dobit će pas koji izradi trag uz dvije korekcije koje sam učini i jednu uz pomoć vodiča. Ocjenu **dovoljan** dobit će onaj pas koji je imao 3 korekcije a od toga se jednom sam ispravio a dva puta uz pomoć vodiča. Pas koji ne izradi krvni trag, a sudac više od tri puta ispravlja vodiča i navodi na krvni trag ocjenit će se ocjenom **nedovoljan (1)** i biti će isključen iz daljnjeg natjecanja.

Oblajavanje, pokazivanje

Pas mora oblajavati mrtvu divljač (divlju svinju) minimalno 6 minuta. Pas oblajivač mora glasom upozoriti vodiča kada je došao do mrtve divljači. Pas pokazivač je onaj koji se po pronalaženju mrtve divljači vraća vodiču i pomoću nekog znaka naznačava vodiču da je pronašao mrtvu divljač, te se ponovo vraća kod iste, a vodič ga slijedi. Vodič mora izvijestiti suca da li je pas oblajivač ili pokazivač. Dobar pokazivač je onaj pas koji po pronalaženju divljači dovodi vodiča do divljači na predhodno najavljeni način.

Ovaj Pravilnik za ocjenjivanje rada pasa glasnog gona na divlju svinju u prihvatilištu stupa na snagu od _____.

Mjesto: Datum: Red. broj:

Natjecanje pasa glasnog gona u radu na divlju svinju OCJENSKA LISTA

Kinološka udruga: BHR oštenjen:

Ime psa - kuje: Ocjena oblika:

Pasmina: Adresa:

Vlasnik/vodič: Adresa:

Red. broj	DISCIPLINA		Koef.	Ocjena	I	II	III	Primjedba
1.	Ponašanje na pucanj	vezan	2					
		nevezan	3					
2.	Način traženja i pretraživanja terena		8					
3.	Kvaliteta njuha - nosa		8					
4.	Glas kod divlje svinje na mjestu		4					
5.	Oštrina na divljoj svinji		6					
6.	Ustrajnost napadanja na divlju svinju		9					
7.	Glas u gonjenju	sljedoglasan	4					
		vidoglasan	2					
8.	Poslušnost i vodljivost		2					

Red. broj	PROŠIRENI ISPIT NA KRVNOM TRAGU	Koef.	Ocjena	I	II	III	Primjedba
1.	Rad na krvnom tragu	6					
2.	Oblajavanje	4					
3.	Pokazivanje	4					

Ukupno: Ocjena:

Titula:

a) rad u gateru

I Nagradni razred 171 - 220

II Nagradni razred 131 - 170

III Nagradni razred 80 - 130

b) prošireni ispit

I Nagradni razred 221-270

II Nagradni razred 181-220

III Nagradni razred 131-180

suci: 1.

2.

3.

Ocjenjuje se od 1 do 5